No. 78. 1837

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk Nieuws- Blad.

Zaturdag 1 April.

FRANKRIJK.

PARIJS, DEN 29STEN MAART.

De beraadslagingen der afgevaardigden over de organisatie van het middelbaar onderwijs zijn eindelijk afgeloopen, en heeft de kamer dit wetsontwerp met 161 tegen 131, en dus met eene meerderheid van slechts 29 stemmen, aangenomen, eene meerderheid, die men, uit hoofde van het algemeene nut der onderhavige wet, veel grooter had mogen verwachten. Alvorens tot de stemming te komen, was er nog eene levendige, reeds in de vorige zitting gerezen discussie, gevoerd over een voorstel, door de commissie gedaan, om de kleine seminarien, die thans openbare inrigtingen zijn en onder het opzigt van het bestuur staan, voortaan als bijzondere opvoedings-gestichten te doen beschouwen, en alzoo aan den onmiddellijken invloed der regering te onttrekken. Reeds op het einde der zitting van gisteren, had de heer *Guizot*, in eene rede die men onder de uitstekendste rangschikt welke hij nog heeft uitgesproken, dit voorstel met alle kracht bestreden, als moetende leiden tot eene regtstreeksche scheuring tusschen kerk en staat, en uit dien hoofde, zoo wel als om andere redenen, van zeer bedenkelijken aard. Hetzelve werd dan ook heden, met eene meerderheid van niet meer dan 59 stemmen verworpen. — In deze zitting heeft de kamer voorts nog aangenomen: 1°. de aanvrage om een buitengewoon krediet van 3,900,000 fr. voor de marine, met 207 tegen 28 stemmen; 2°. de voordragt tot oproeping van 80,000 man van de ligting van 1836, met 219 tegen 16 stemmen; en 3°. de wet omtrent het aartsbisschoppelijk paleis met 229 tegen 25 stemmen, bij welke laatste wet de afstand aan de stad Parijs werd voorgeslagen van de gronden van het voormalig paleis van den heer *de Quelen* en deszelfs toebehooren. Over dit laatste ontwerp werd door niemand het woord gevraagd, zoodat, na de voorlezing door den president van het eenig artikel de wet uitmakende, onmiddellijk tot de stemming werd overgegaan. De zitting werd daarna tot morgen opgeheven.

— Heden laat het *Charte* zich het eerst over de ministeriele crisis uit. Hetzelve zegt, dat bij de menigte van geruchten die van het eene dagblad in het andere worden overgenomen en waaraan zij, die hen verspreiden, zelven niet gelooven, het publiek gemakkelijk begrijpen zal dat het *Charte* zich desaangaande niet onbedachtelijk uitlaat en de moeite niet neemt al die geruchten te logenstraffen. Er waren lijsten van ministeriele kandidaten in omloop, aan welke noch in de kamers, noch elders, ooit gedacht was; desniettemin deelden sommige bladen die lijsten met zeker zelfvertrouwen en ernst mede, als of het eene besliste zaak was; het publiek kon ten deze niet genoeg op zijne hoede zijn.

Dit artikel van *la Charte*, schoon in 't algemeen hetgeen in de bladen omtrent de ministeriele combinatien gezegd wordt logenstraffende, weerspreekt echter evenmin als eergisteren het *Journal des Débats*, de daadzaak dat er onder de leden van het ministerie, ter zake zoo men zegt van onderlinge verdeeldheid, kwestie van aftreding en van eene geheele wijziging des kabinets bestaat. Zoo men verzekert, heeft de president van de kamer der pairs, *Pasquier*, de heeren *Molé* en *Guizot*, bij eene in zijn hotel gehouden conferentie, zoeken te verzoenen, of liever hunne bijzondere gevoelens in zake van bestuur zoeken overeen te brengen en hen alzoo te bevredigen, doch zou deze poging het gewenschte doel niet hebben bereikt. Van beide zijden zou men daarop zijn voortgegaan aan de zamenstelling van een nieuw kabinet te arbeiden, schoon met weinig vrucht. Vele der aanhangers van den heer *Guizot*, zegt men dat ontevreden op dezen minister zijn, wegens den steun dien hij zich van mannen als de heeren *Fonfrede* en *Jaubert* liet welgevallen. De heer *Molé* was evenmin geslaagd; de maarschalk *Soult* had geweigerd de oorlogsportefeuille te aanvaarden; de heer *Humann* wilde niet in het bestuur treden ten zij met de vrijheid om zijne voorstellen van conversie te doen; de heer *Passy* wilde in geen kabinet zitting hebben, waarvan de heer *Soult* lid was, enz.

— Men verzekert weder dat de heer *Molé* het gezantschap te Napels voor den heer *Thiers* verlangt, uit vrees voor den invloed van diens oppositie in de kamer,

— De heer *Sapey* heeft zijne demissie gegeven als rapporteur van het ontwerp op de apanages; zijn arbeid, zegt men, had de goedkeuring zijner medeleden niet verworven.

— Men wil hier het berigt hebben ontvangen uit Jamaica, van eenen opstand die in het noordelijke gedeelte van St. Domingo was uitgebarsten en reeds tot bloedige tooneelen had geleid.

— De berigten uit Madrid gaan tot den 21sten, doch behelzen niets bijzonders. De neêrlagen door het Noorderleger geleden hadden den openbaren geest nog meer tegen het bestuur vooringenomen en verbitterd, terwijl men thans weêr nieuwe klagten aanhief over de zware kosten, die het engelsch legioen veroorzaakte. De officiele courant van Madrid had het rapport van den afgevaardigde *Enjar* omtrent het verslaan van *Evans*, bij Ernani, opgenomen.

De posten van Estramadura, Valencia en Arragon bleven gedurig ontbreken, hetgeen de algemeene ongerustheid nog deed toenemen.

In de Cortes wordt thans over de artikelen van het gewijzigd ontwerp van constitutie gehandeld.

— Uit de berigten die heden van de Spaansche grenzen ontvangen zijn, blijkt thans dat de generaal *Espartero* geenszins met oogmerk, om zich van levensmiddelen voor zijne troepen te voorzien met een deel zijner magt binnen Bilbao is getrokken; maar dat hij dit louter gedaan heeft om zich voor de vervolgingen van den infant don *Sebastiaan* in veiligheid te stellen. Te Bayonne liep het gerucht dat deze rugwaartsche beweging bepaaldelijk het gevolg was van een vrij levendig gevecht, dat den 21sten te Sornoza, tusschen Durango en Bilbao had plaats gehad, alwaar de karlisten het veld behouden en *Espartero* genoodzaakt zouden hebben om overhaast en met een groot verlies naar laatstgenoemde stad de wijk te nemen. De infant don *Sebastiaan* zou verder, aan het hoofd van twee en twintig bataillons, door het post-vatten op den weg naar Bilbao, het gros van het leger der koningin belet hebben om het voorbeeld van den generaal *Espartero* te volgen. Den 22sten zoude het gevecht nog hebben voortgeduurd, waaruit men zou kunnen opmaken dat het voorgevallene op den vorigen dag geene beslissende uitkomst heeft opgeleverd. Deze bijzonderheden komen van een karlistischen en dus van geen genoegzaam onzijdigen kant, en daarom kan men geen geloof hechten aan het zeker overdreven zeggen dat het leger der koningin bij deze gevechten een verlies van onderscheidene stukken geschut en van 5000 krijgsgevangenen zou geleden hebben. Het legerkorps van Pampeluna, waarover *Saarsfield* het bevel voert, en dat eenige uren rondom die stad, de karlisten in bedwang houdt, schijnt zich daarbij te bepalen en niet willens te zijn om eene voorwaartsche beweging te maken. Genoemde generaal heeft, tot voorwendsel van zijne werkeloosheid aangevoerd dat hij door de groote hoeveelheid sneeuw die er gevallen was zijnen togt niet kon voortzetten; en sedert heeft het steeds blijven sneeuwen, en zijn de wegen nog slechter geworden. Uit dit alles kan men tot het besluit komen dat de karlisten niet vóór de maand Mei zullen aangevallen worden, en dus schoone gelegenheid hebben om zich op alle wijzen te versterken.

— Het op handen zijn der liquidatie heeft heden weder op onze binnenlandsche fondsen gewerkt. Ter beurze kwelt men zich weinig over de ministeriele crisis. — De Spaansche fondsen kunnen zich bezwaarlijk weêr van hun laag standpunt verheffen. Heden deden zij 23. De notering was heden (29 *Maart*) 3 pct. 78,75 à 70; 5 pct. 106,75 à 70; Nap. renten 78,55; Port. 30⅜; Sp. Ardoins 23; Passive 6⅛, 6; N. Diff. 8¾; O. Diff. 7⅞, 8; Rom. L. 101⅞.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 28sten Maart.

In de plaats van den luitenant-generaal *von Witzleben*, die tot herstel van zijne gezondheid een onbepaald verlof met behoud van zijne volle jaarwedde van Z. M. den koning van Pruissen bekomen heeft, is de generaal der infanterie *von Rauch* voorloopig met de portefeuille van oorlog te Berlijn belast. Deze krijgsman staat bekend als een der bekwaamste en menschlievendste opper-officieren van het Pruissische leger te zijn.

— De vorst *Lichnowski*, wiens goederen in Oostenrijk liggen, maar die zich sedert lang te Berlijn ophield, en daar, zoo men meldde, naar eene aanstelling bij het diplomatieke korps dong, is thans naar Spanje vertrokken om bij het leger van don *Carlos* in dienst te treden.

— De regerende vorst van *Solms-Braunsfeld* is den 20sten dezer maand, na een langdurig lijden, in zijn 79. levensjaar, en in het 54ste zijner regering, overleden. Zijn oudste zoon, Prins *Frederik Willem Ferdinand*, die den 14den December 1807 geboren is, volgt hem in de regering op.

— Men schrijft uit Zwitserland dat de weg over den *Simplon*, die tegen het einde van den winter altijd moeijelijkheden oplevert, thans bijzonder gevaarlijk is. Den 14den Maart waren er 48 werklieden met 10 paarden bezig om den weg te verbeteren, toen er 35 hunner plotseling, door eene ontzaggelijk groote lawine werden medegesleept en onder de sneeuw bedolven. Slechts met ongeloofelijk veel moeite gelukte het aan de overigen, die zich op het oogenblik van den val der lawine met de paarden voor [illegible]

achter het gros dezer werklieden bevond, twee-en-twintig van de meêgevoerde menschen te redden: 13 kwamen er dus op eene treurige wijze om het leven. Tusschen den 15den en den 17den dezer werden op gelijke wijze 7 voorspan-paarden in den afgrond gestort; een postwagen, die toevallig ter regter tijd door de reizigers was verlaten geworden, werd eveneens in de diepte gezmolen, en was nog niet teruggevonden.

De *Nouvelliste Vaudois* behelst dat de regering van Lucern, nog vóór het uiteengaan der kiezers voor den aanstaanden gewonen landdag, het ontwerp aan de stenden zullen voorleggen om eenen bondsraad op te rigten, ter vervanging van de thans bestaande drie verwisselende *Vororte*.

— Uit Weenen schrijft men dat men dezer dagen eindelijk met den arbeid aan de aardenbaan (Keizer *Ferdinands* Noordbaan) een begin had gemaakt, en wel bij het dorp Wagram, dat door de krijgsgebeurtenissen van 1809 eene zoo geschiedkundige bekendheid verkregen heeft. Van daar zal deze aarden weg tot aan den oever van den Donau worden geleid. Men dacht met den arbeid van Wagram tot Weenen in zes weken gereed te zullen zijn.

— Te Napels is gelukkig een plan verijdeld dat voor die stad, zoo het gelukt ware, van de treurigste gevolgen had kunnen zijn. Na het einde van de tooneelvoorstelling van den 14den dezer in den prachtigen schouwburg *S. Carlo*, bespeurde de officier, met de gewone ronde belast, door eene spleet in den planken vloer des tooneels een vloeibaar voorwerp, waarin zich het licht weêrkaatste, terwijl hij tevens een ongewonen geur meende waar te nemen. Bij onderzoek, bleek het dat aldaar eene groote menigte brandbare stoffen bij elkaar lagen, als zwavel, tonder, brandbare oliën, benevens een vat buskruid. De tonder had reeds vuur gevat en een uur later ware welligt dit schoone en gebouw tot asch verteerd geweest; terwijl de storm, die dien nacht woedde, de vlammen wijd en zijd zou hebben heenverspreid, en het pas half geredde paleis zeker vernield zouden hebben. De policie is druk bezig met het opsporen van de aanleggers van dit schandelijk bedrijf, dat men in verband beschouwt met den brand van het genoemde paleis, en waarvan de oorzaak geweten wordt aan het doel, om te midden van de verwarring die den brand zou veroorzaakt hebben, naar believen te plunderen en te stelen.

— Uit Kostantinopel meldt men dat *Achmet*-pacha van zijn uitstapje naar Brussa terug is, en op Chalcis de opening der school voor de zeevaart, alsmede het eerste onderrigt der kweekelingen daarvan had bijgewoond. De sultan zelf was geheel onverwachts op dit eiland verschenen en had alles in oogenschouw genomen. *Sarim*-Effendi, van wien reeds meermalen gesproken is, heeft aan den Divan een verslag van zijne zending bij den onder-koning *Mehemed*-ali gedaan, waaruit blijkt dat laatstgenoemde ook op zich neemt om de achterstallige schatting van Kandia te betalen. Genoemde vorst schijnt den wensch om zijne dynastie in de door hem geregeerd wordende gewesten erfelijk te maken, uit eigen beweging te hebben opgegeven, en dit was dus in de jongste onderhandelingen niet ter sprake gebragt. De goede verstandhouding tusschen hem en den sultan schijnt dus op een vasten grond te rusten; de onderkoning is zeer ziekelijk en de Porte schijnt de gebeurtenissen bij zijnen dood te willen afwachten.

— Brieven uit Syra, van den 20sten houden in dat de redacteur van het grieksche blad *Sotir*, wederom werd vervolgd ter oorzake van een in zijne kolommen opgenomen adres aan koning *Otto*, waarin, op grond van beloften van Engeland, Frankrijk, Rusland, Beijeren en van koning *Otto* zelf, op de invoering eener constitutie in den griekschen staat wordt aangedrongen.

— Te Weenen waren den 22sten Maart genoteerd: Metall. $104\frac{7}{8}$; 4 pct. $100\frac{3}{8}$; 3 pct. $75\frac{1}{4}$; Bankactien $1370\frac{3}{4}$.

N E D E R L A N D E N.

BREDA, den 31sten Maart.

Men schrijft ons uit 's Gravenhage van den 30sten Maart:

„Naar men verneemt zal eene talrijke suite, H. K. H. Prinses *Frederik* naar Berlijn volgen, zoodat het zich laat aanzien, dat Hoogstderzelver verblijf aldaar geruimen tijd duren zal. De jonge Prins zal, gedurende de afwezigheid der Prinses, met deszelfs zus, 's Konings paleis betrekken, en aan de zorg van H. M. de Koningin toevertrouwd blijven.

„Naar men nog verneemt, zal graaf *von Wylich und Lottum*, Pruissisch minister aan het Nederlandsche Hof, binnen kort, zich naar Londen begeven, alwaar Z. Exc. in dezelfde betrekking is overgeplaatst. Het vertrek van dezen diplomaat zal een wezenlijk verlies voor de residentie wezen, daar er, gedurende den afgeloopen winter, vele soirées en andere feesten, bij denzelven hebben plaats gehad."

— Men leest in het *Handelsblad*:

„Wij vernemen dat de dezer dagen opengestelde negotiatie der Nederlandsche handel-maatschappij gesloten is, met eene zeer aanzienlijke inschrijving, die echter niet geheel de gevraagde som beloopen zou."

— Uit Stokholm schrijft men van den 14den dezer dat bij de gezamenlijke consistorien des rijks de keuze van eenen aartsbisschop van Upsala haar einde naderde. De beroemde kanselredenaar Dr. *Wallin*, heeft de volstrekte meerderheid der stemmen, negen, op zich vereenigd.

De Kroonprins van Zweden zal, op raad zijner geneesheeren, in het zachte jaargetijde eene reis naar de warme baden van Duitschland doen, vergezeld van den staatsraad graaf *Adelsvärd* en den kamerheer baron *Fabianus Wrede*.

Over Belgie zijn er berigten uit Londen aangebragt tot den 27sten dezer. Zij behelzen niets bijzonders, dan dat de stoomboot *Pluto* te Plymouth, gereed lag om naar St. Sebastiaan te vertrekken, ten einde daarheen een Engelsch mariniers-korps over te voeren, en dat het transportschip *de Catesby* van 430 tonnen, met munitie- en artillerie-materieel weldra naar dezelfde bestemming zou onder zeil gaan.

— Men had te Londen berigten uit Washington tot den 21sten Februarij ontvangen, waaruit blijkt, dat toen in het huis der vertegenwoordigers van het Amerikaansche congres pogingen waren aangewend, om een stellig besluit tot onafhankelijk-verklaring van Texas tot stand te brengen, doch dat de meerderheid daaromtrent zoodanig had beslist, dat deze zaak onvermijdelijk gedurende de tegenwoordige zitting van het congres aldaar onafgedaan zal blijven. De heer *van Buren*, die met den 4den Maart als voorzitter van het gemeenebest optreedt, zou, naar men meende, den heer *Forsyth* tot secretaris van staat benoemen.

— Ter Londensche beurs van den 27sten stonden genoteerd: de 3 pCt. $90\frac{5}{8}$; Ned. W. S. $53\frac{7}{8}$; Port. 5 pCt. 48; dito 3 pCt. 29; Sp. Ardoin $22\frac{1}{4}$; Diff. $8\frac{3}{8}$; Pass. $5\frac{7}{8}$; Braz. 87; Mex. 24.

De rijzing van het Spaansch actief van een half pCt. op de Londensche beurs van den 28sten heeft den koers daarvan op de Antwerpsche beurs staande gehouden; de notering was aldaar (29 Maart) aldaar: Belg. $91\frac{7}{8}$; Oost. Met. 104; Spaansche Ardoin $21\frac{5}{8}$, $\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; Diff. $8\frac{1}{2}$; Nap. renten $92\frac{1}{4}$; Bank Tav. $59\frac{1}{2}$; Sicil. $92\frac{1}{2}$; Rom. L. 101; dito te Antw. $97\frac{5}{8}$; Braz. $85\frac{1}{2}$.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (30 *Maart*) waren genoteerd: Werk. S. $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{5}{16}$, $\frac{3}{8}$; dito 5 pCt. $100\frac{1}{2}$, $\frac{7}{16}$; Kansb. *f* $21\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$; Amort.-Synd. $4\frac{1}{2}$ pCt. $93\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; dito $3\frac{1}{2}$ pCt. $76\frac{1}{16}$; Handelm. 182, 183, $182\frac{3}{4}$; Ardoins 85 à $21\frac{3}{8}$, $\frac{1}{2}$; dito Coup. 41, $\frac{3}{8}$; Columb. $18\frac{5}{8}$.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.